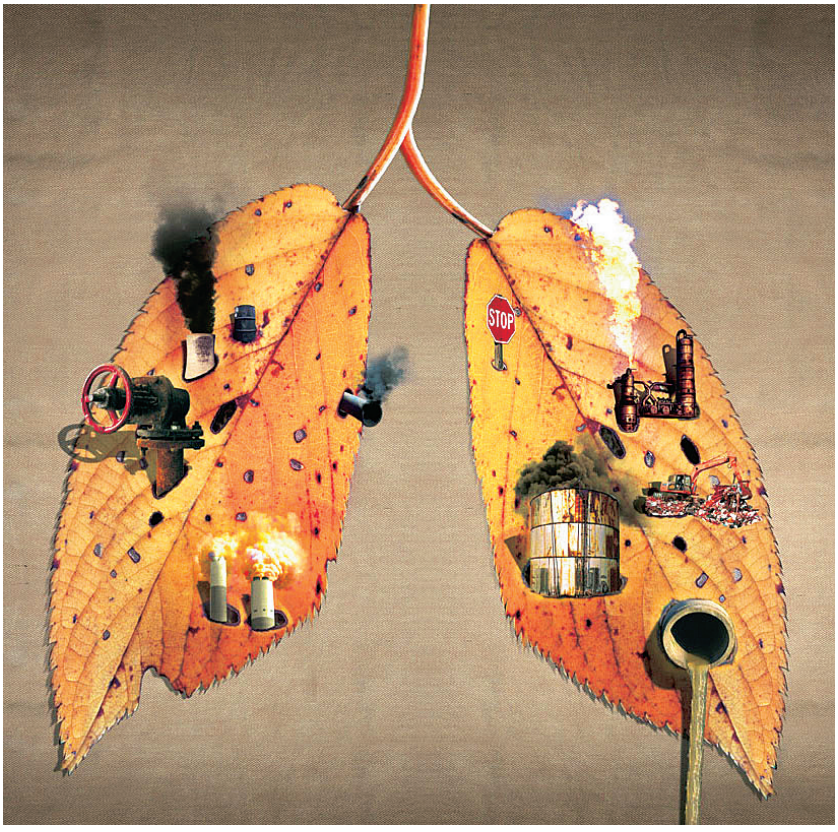
Kış aylarının korkulu rüyası

ZATÜRRE

Kış mevsiminin kendisini yavaş yavaş hissettirmesiyle birlikte, çeşitli enfeksiyonlara yakalanma riskimiz de artıyor. Herkesin korkulu rüyası olan zatürreye yakalanmayıp, kışı hastalıksız geçirmek için alınması gereken önlemler arasında zatürre aşısı olmakda yer alıyor. Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Numan Numanoğlu, zatürreden korunma yollarını Ekonomik Forum Dergisi'ne anlattı.

Kış mevsiminde artış gösteren zatürre (pnömoni) bir veya birkaç akciğer lobunun iltihaplanması şeklinde ortaya çıkan, daha çok küçük çocuklarda, ileri yaştakilerde ve kronik bir hastalığı bulunan kişilerde daha ağır seyreden ve bazen ölümle sonuçlanabilen ateşli bir hastalık. Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Numan Numanoğlu hastalığı tanımlarken şu ifadeleri kullandı:

"Bu hastalıkta akciğerlerde bulunan hava kesecikleri iltihabi bir sıvıyla dolar. Akciğerlerin görevi olan oksijen alışverişi fonksiyonu bozulur ve bu nedenle kanda oksijen düzeyi azalır."

Prof. Dr. Numanoğlu, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde tüm ölüm nedenleri sıralamasında 6'ncı sırada yer alan zatürrenin, enfeksiyona bağlı ikincil ölümler arasında ise ilk sırada yer aldığına işaret ederek, hastalığın görülme sıklığına yönelik şu bilgiyi verdi:

"Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine göre dünyada her

yıl her bin kişiden 10-15'i zatürreye yakalanmaktadır. ABD'de yılda 4 milyon kişide toplum kökenli zatürre oluştuğu ve bunların 1/5'inin de hastaneye yatırılarak tedavi edildiği bilinmektedir. Ayakta tedavi edilen hastalarda ölüm oranı yüzde 1-5 arasında iken hastane tedavisi, özellikle de yoğun bakım gerektiren hastalarda ölüm birdenbire artmakta ve yüzde 25'e ulaşmaktadır.

Türkiye'de ise kayıtlı olarak yaklaşık 90 bin zatürre vakası görülmekte ve 2 bin 500 civarında kişi hayatını kaybetmektedir.

ZATÜRRE BELİRTİLERİ VE RİSK GRUPLARI

Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Numan Numanoğlu, "Solunum savunma sistemlerinin bozulmasıyla oluşmakta olan bronş içi bir tümörün, bronşu tam veya kısmi tıkamasıyla, tıkanmanın ilerisinde salgı birikir, drenaj bozulur ve bakteriler kolayca ürerler" diyerek zatürreye hazırlayıcı faktörleri şöyle sıraladı:

"Üst solunum yollarında kronik enfeksiyonların bulunması. Diş eti iltihabı, kronik bademcik iltihabı ve sinüzit. Akciğer dokusunun ödemli olması. Kalp ve böbrek yetmezliği. Sık geçirilen viral enfeksiyonlar. Organizmanın direncinin kırılması.

Prof. Dr. Numanoğlu, zatürreye yakalanma risk gruplarını ise "Alkol bağımlılığı, uyuşturucu maddeler, sigara bağımlılığı, kötü hayat şartları, yetersiz beslenme, huzurevinde yaşama, ağır geçen grip hastalığı, 65 yaş üstü olmak, kreş çocuğu ile temas etme, yakın zamanda konaklamalı seyahat etmek, otel, ofis ortamında kalmak, ev su tesisatında değişiklik yapmak, isteğimiz dışında soluk borumuza kaçan yabancı cisim şüphesi" olarak tanımladı.

Ayrıca kişide bulunan kronik kalp ve akciğer hastalıkları, diyabet, kanser, karaciğer hastalığı, serebrovasküler hastalık, dalağın herhangi bir nedenle alınmış olması kortizon tedavisi, fronkül, karbonkül, endokardit gibi diğer enfeksiyon odağının varlığı, dişeti hastalıkları, kötü ağız hijyeni, hava yolu tıkanması, kronik böbrek yetmezliği gibi hastalıkların da zatürreye yakalanma risk grubu içinde olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Numanoğlu, hastalığın en önemli belirtilerini ve bu hastalığa yol açan nedenleri ise şöyle sıraladı:

"Yüksek ateş. Titreme. Sarı veya yeşil renkte balgam çıkarma. Pas renginde olan koyu kırmızımsı kıvamlı balgam çıkarma. Göğüs ağrısı. Kuru ve hırıltılı öksürük. Soluk alındığı zaman sırta çivi batırılıyormuş gibi ağrı hissi. Şiddetli baş ağrısı. Şiddetli bir titremenin ardından ateş yükselmesi. Şuur kaybı. Yorgunluk. Önde meme bölgesi ve arkada ise kürek kemiğinin ucunda duyulan ağrı. Solunum hareketleri ve öksürüğe bağlı olarak şiddetlenen göğüs ağrısı. Kas ağrısı. İştah azalması. Dalgınlık. Algılama bozuklukları. Dudaklarda oluşan uçuklar. Halsizlik. Aşırı susama. Hızlı solunum. Bayılacak gibi olma. Baş dönmesi. Yüzde şişme. Boğaz ağrısı. Yan ağrısı. Kuru ve beyaz dil. Dudaklarda mavileşme. Miktarı azalmış ve bekletildiğinde açık renk tortu bırakan idrar. Koma hali."

Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Numan Numanoğlu, zatürrenin tedavisi mümkün olan bir hastalık olduğuna işaret ederek, tedavi sürecinde antibiyotiklerin, ateş düşürücü ve öksürük kesici ilaçların, yatak istirahatinin, oksijen alınması, su kaybını karşılayacak ölçüde sıvı alınmasının, bol vitaminli ve yüksek kalorili diyetin etkin olarak kullanıldığını belirtti.

Zatürre Hakkında Bilinmeyenler

- Zatürre özellikle; küçük çocuklar, yaşlılar, kalp, şeker, böbrek ve bronşit hastalarında ölümlere yol açabilmektedir.
- Zatürre genellikle iki hafta kadar sürer ama hastalık düzeldikten sonra kişi bir aydan uzun süre kendini halsiz ve yorgun hissedebilir.
- Zatürreye erkekler kadınlara göre daha kolay yakalanırlar.
- Siyah ırktan kişiler hastalığa karşı daha duyarlıdır.

ZATÜRRE BULAŞICI BİR HASTALIK MIDIR?

Zatürreye neden olan mikropların kişiden kişiye, bir iki metrelik mesafelerden yakın temas sonucu bulaştığını vurgulayan Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Numan Numanoğlu, hastalığın sağlıklı kişilere bulaşması, öksürük, aksırık ya da hasta kişilerin konuşması sırasında havaya yayılan damlacıkların doğrudan solunması yoluyla gerçekleştiğine dikkat çekti.

Pror. Dr. Numanoğlu, zatürreden korunmak için yapılması gerekenleri ise şöyle sıraladı: "Temizliğe, özellikle el temizliğine dikkat etmek. Aşı yaptırmak. Sigara içmemek, alkolden kaçınmak. Vitamin ve mineralleri düzenli almak. Kişide var olan hastalıklarda altta yatan tıbbi durumları kontrol etmek. Zararlı alışkanlıklardan uzak kalarak düzenli bir hayat yaşamak. Vücudun iyi beslenmesini sağlamak. Vücudun bağışıklık sistemini güçlendirmek. İnflüenza (grip) salgılarında kalabalıktan uzaklaşmak. Aspirasyona neden olan risk faktörlerini azaltmak. İsteğimiz dışında soluk borumuza kaçan yabancı cisim şüphesinde doktora görünmek. Yüksek riskli gruplarda, amantadine veya rimantidine ile inflüenza (grip) A koruması, yıllık inflüenza aşılarını, pnömokok aşılarını yaptırmak."